

کاهش ارزش پول در نظام کنونی

تألیف
گرشاسب فرجی

www.ketab.ir

ویراستار
میثم نظری قنبری

انتشارات قانون یار

۱۴۰۱

فرجی، گرشاسب، ۱۳۳۹-	سرشناسه
کاهش ارزش پول در نظام کنونی/مولف: گرشاسب فرجی؛ ویراستار: میثم نظری قنبری.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: انتشارات قانون یار؛ فرزنانگان دانشگاه، ۱۴۰۱.	مشخصات نشر
۱۴۸ ص.	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۰۵-۶	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه: ص. [۱۳۹] - ۱۴۵.	یادداشت
مسائل پولی - ایران	موضوع
Currency question-- Iran	
پول -- ایران	
Money -- Iran	
بانک و بانکداری مرکزی - ایران - سیاست دولت	
Banks and banking, Central -- Government policy -- Iran	
بانک و بانکداری مرکزی - قوانین و مقررات - ایران	
-- Law and legislation -- IranBanks and Banking, Central	
نظری قنبری، میثم، ۱۳۶۲ - ویراستار	شماره افزوده
۳۲۱HG	رده بندی کنگره
۴/۳۳۲	رده بندی دیویی
۹۰۸۳۶۰	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	اطلاعات رکورد کتابشناسی

انتشارات قانون یار

کاهش ارزش پول در نظام کنونی

تألیف: گرشاسب فرجی

ویراستار: میثم نظری قنبری

ناشر: قانون یار

ناشر همکار: فرزنانگان دانشگاه

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۹۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۰۵-۶

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به انتشارات قانون یار می باشد)

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، مرکز پخش قانون یار ۵۲۶ و ۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

۱۱..... پیشگفتار

فصل اول

۱۳..... کلیات

۱۳..... بخش اول: بررسی و تعریف مفاهیم اولیه

۱۳..... بند اول: بررسی و شناخت واژه پول

۱۳..... بند دوم: چیستی و چرایی تورم

۱۴..... بند سوم: مفهوم واژه قدرت خرید

۱۴..... بند چهارم: تعریف واژه ضمان

۱۵..... بخش دوم: نگاهی به چیستی و ویژگی‌های پول در جامعه

۱۶..... بخش سوم: مراحل دادوستد و سیر تحولات نظام پولی در عرصه اقتصادی

۱۷..... بند اول: نظام مبادله پایاپای یا تهاتری

۱۸..... بند دوم: نظام پول کلایی

۱۹..... بند سوم: نظام پول فلزی و سیر تکاملی آن تا اسکناس

۲۳..... بخش چهارم: نگاهی به پشتوانه پول

۲۴..... بند اول: پشتوانه پول در اقتصاد

۲۷..... بند دوم: پشتوانه پول در قانون پولی و بانکی کشور

فصل دوم

۲۹..... بررسی و شناخت ماهیت پول و جایگاه ارزش پول در جامعه و روابط تجاری

۲۹..... بخش اول: ریشه یابی واژه پول و معرفی دقیق آن

۳۰..... بند اول: پول در اصطلاح فقهی

۳۰..... بند دوم: ماهیت و مالیت پول

۳۲..... بخش دوم: اثبات مالیت پول

- بخش سوم: دیدگاه اقتصاددانان در خصوص چیستی و ماهیت پول ۳۳
- بخش چهارم: دیدگاه فقهاء و اندیشوران مسلمان درباره ماهیت پول ۳۶
- بخش پنجم: دیدگاه عرف درباره ماهیت پول ۳۹

فصل سوم

بررسی ارزش و مالیت پول و آثار کاهش ارزش پول در نظام اقتصادی جامعه ۴۱

- بخش اول: انواع و اقسام ارزش پول ۴۱
- بند اول: ارزش اسمی ۴۱
- بند دوم: ارزش حقیقی ۴۱
- بند سوم: تغییر و کاهش ارزش پول ۴۲
- بخش دوم: عواقب و آثار کاهش ارزش پول ۴۴
- بند اول: ناهماهنگی تغییرات قیمت‌ها و درآمدها ۴۴
- بند دوم: تحمیل بار سنگین مخارج دولت بر دوش صاحبان درآمدهای ثابت ۴۴
- بند سوم: آسیب رسیدن به وظایف پول ۴۵
- بند چهارم: ضرورت حفظ ارزش پول ۴۵
- بخش سوم: نگاهی به علل تضعیف پول ملی و کاهش ارزش آن ۴۸
- بند اول: انتشار پول جدید توسط بانک مرکزی ۴۸
- بخش چهارم: جمع بندی اول و نتیجه گیری کلی درخصوص تمامی مطالب فصول پیشین ۵۰

فصل چهارم

ضرورت نقش کلیدی بانک مرکزی در مدیریت پول در عرصه اقتصادی کشور ۵۵

- بخش اول: اهمیت و ضرورت مدیریت پول ۵۵
- بخش دوم: فلسفه تاسیس بانک مرکزی ۵۶
- بخش سوم: جایگاه بانک مرکزی در نظام های پولی غیر اسلامی ۵۷
- بخش چهارم: نگاهی به وظایف و اهداف بانک مرکزی ۵۸

۶۲.....	بخش پنجم: نقش بانک مرکزی در کاهش یافتن ارزش پول و مهار آن
۶۲.....	بند اول: نقش بانک مرکزی در کاهش دادن ارزش پول
۶۲.....	بند دوم: نقش بانک مرکزی در مهار کاهش ارزش پول
۶۳.....	بخش ششم: نقش دولت در کاهش دادن ارزش پول و مهار آن
۶۳.....	بند اول: نقش دولت در کاهش دادن ارزش پول
۶۴.....	بند دوم: نقش درآمدهای نفتی دولت در کاهش ارزش پول
۶۵.....	بند سوم: نقش دولت در مهار کاهش ارزش پول
۶۶.....	بخش هفتم: منابع مالی دولت اسلامی
۶۸.....	بخش هشتم: بررسی فقهی عوامل کاهش ارزش پول توسط بانک مرکزی
۶۸.....	بند اول: بررسی فقهی استقراض دولت از بانک مرکزی
۶۹.....	بند دوم: حکم فقهی استقراض
۶۹.....	بند سوم: حکم خرید و فروش اوراق قرضه بین دولت و بانک مرکزی
۷۰.....	بخش نهم: بررسی فقهی استقراض بانک ها از بانک مرکزی
۷۱.....	بخش دهم: بررسی فقهی خرید ارز حاصل از صادرات نفت و گاز توسط بانک مرکزی از دولت
۷۲.....	بخش یازدهم: جمع بندی دوم و نتیجه گیری کلی در خصوص تمامی مطالب فصول پیشین

فصل پنجم

نگاهی به مسئولیت مدنی بانک مرکزی و سازمان های دولتی در خصوص کاهش ارزش پول در نظام کنونی	
۷۵.....	بخش اول: مفهوم ضمانت و مسئولیت
۷۵.....	بند اول: بررسی و شناخت واژه ضمان در اصطلاح
۷۶.....	بند دوم: مفهوم ضمان در اصطلاح علم حقوق
۷۸.....	بند سوم: بررسی و شناخت واژه مسئولیت در حقوق
۷۹.....	بند چهارم: مبانی و منابع مسئولیت مدنی
۸۸.....	بخش دوم: بررسی و شناخت انواع مسئولیت

پیشگفتار

کاهش ارزش پول ملی به دلایل ساختاری اقتصاد ایران و برخی تصمیمات مقطعی است که همه آن‌ها در راستای افزایش تورم قدم بر می‌دارند و از افزایش تورم نیز تمامی مشکلات اقتصادی مهم یک کشور و فلج شدن چرخه پیشرفت اقتصادی ناشی خواهد شد. کاهش ارزش پول در سیاست پولی مدرن، عبارت است از کاهش ارزش واحد پول یک کشور، نسبت به قیمت طلا یا سایر پول‌های خارجی. این اتفاق باعث افزایش میزان صادرات و دشواری واردات کالا می‌شود، زیرا کشورهای دیگر کالاهای این کشور را ارزان می‌یابند و بدین واسطه تمایل به خرید کالا با قیمت بسیار ناچیز به عنوان عامل مهم ضربه زننده ای به اقتصاد به شمار می‌رود. این پدیده بر تجارت، صنعت و بازار اوراق بهادار کشور تاثیر منفی دارد و باعث کاهش قدرت خرید می‌گردد. ارزش پول تحت تاثیر موارد مختلفی مانند تغییر و نوسان قرار می‌گیرد که یکی از مهم‌ترین آن‌ها میزان تقاضا می‌باشد. تحلیلگران و صاحب‌نظران، کاهش ارزش پول هر کشور را به مرکز خاموش اقتصاد تعبیر می‌کنند و برای جلوگیری از کاهش ارزش پول کشور و همچنین تقویت پول ملی، دولت‌ها وظایف بسیار مهم و تاثیرگذاری دارند که با رعایت کردن و یا عدم رعایت این وظایف، اثرات آن در ارزش پولی آن کشور نمایان خواهد شد. یکی از راهکارهای افزایش ارزش پول ملی حمایت همه‌جانبه بانک‌های کشور از بخش تولید و اختصاص مناسبی برای رفع مشکلات مالی تولیدکنندگان است که البته باید خاطرنشان شد که نظارت کافی برای اختصاص این منابع به بخش تولید از ضرورت‌های این روش است؛ به گونه‌ای که نباید مثل سنوات گذشته این منابع به اسم تولید توسط بخش خصوصی اخذ و صرف فعالیت‌های غیرمولد و سفته‌بازی شود که

همین موضوع نیز در افزایش حجم نقدینگی نیز بی تاثیر نبوده است. از دیگر راهکارهای افزایش ارزش پول ملی، بهبود روابط بین الملل می باشد. همچنین می توان از تاثیرگذاری نرخ تورم در افزایش یا کاهش ارزش پول ملی نام برد که متأسفانه طی چند دهه اخیر نرخ تورم در ایران در اکثر سال ها دورقمی بوده است. این درحالی است که میانگین نرخ تورم در دنیا حدود ۳ درصد است و همین مسأله را می توان به عنوان مهم ترین عامل کاهش ارزش پول ملی در ایران دانست. زمانی که قیمت کالاهای مختلف دچار افزایش می شود مطمئناً ارزش پول کاهش پیدا می کند که در نتیجه کاهش ارزش پول، تورم به وجود می آید و متأسفانه یک باور غلط وجود دارد و آن این است که مردم فکر می کنند زمانی که قیمت ها افزایش پیدا کرده بهترین زمان برای خرید کردن است چرا که از قبل از اینکه اجناس گران تر شوند مقدار مورد نظر خود را تهیه کنند. با توجه به اهمیت این موضوع و نقش مهم و کلیدی که پول در زندگی تمام افراد دارد در این کتاب قصد داریم به بررسی و تحلیل کاهش ارزش پول در نظام کنونی ایران پردازیم و نقش و مسئولیت دولت و همچنین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در این راستا را مورد مذاقه، تجزیه و تحلیل دقیق قرار دهیم.